

Onderzoek naar kritische leersituaties voor een MBB'er in de praktijk bij diagnostiek met behulp van ioniserende straling bij (mogelijk) zwangere vrouwen

Inge van Laar – 2765713 - l.vanlaar@student.fontys.nl, Begeleider: mw. S. Tuinder, Tweede begeleider: mw. I. Braspenning

Inleiding

In Nederland is vastgesteld in de wet 'Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming 2017' dat de medisch deskundige informeert bij een vrouw over mogelijke zwangerschap als zij een medisch onderzoek moet ondergaan met behulp van ioniserende straling. Als zwangerschap niet kan worden uitgesloten, dient extra aandacht te worden geschonken aan de urgentie van de procedure en het optimaliseren van stralingsbescherming.

Uit onderzoek blijkt dat in de praktijk onduidelijkheid heerst wie verantwoordelijk is voor dosisreductie, zwangerschapsbevestiging en de voorlichting over stralingsrisico's. Om landelijk tot een eenduidig beleid te komen, is het van belang om kritische leersituaties in beeld te brengen.

Methode

Om de kritische leersituaties in kaart te brengen, is gekozen voor een kwalitatief onderzoek in de vorm van focusgroep-bijeenkomsten met MBB'ers. De hieruit voorgekomen gegevens zijn gecodeerd. Vanuit de coderen zijn drie hoofdthema's opgesteld:

- Dosisreductie
- Zwangerschapsbevestiging
- Voorlichting over stralingsrisico's

Per aspect zijn kritische leersituaties vanuit de praktijk gekozen, waarmee het dilemma in de dagelijkse praktijk wordt verbeeld.

Resultaten

Negen focusgroepen zijn gehouden; verdeeld over Noord, West en Zuid Nederland. In totaal hebben 52 deelnemers meegewerkt, afkomstig uit 34 instituten; zes academische en 28 perifere instituten.

Dosisreductie

'Dat loodschort gewoon allemaal niet doen.'

'Wij doen niet de dosis verlagen want we willen een optimale foto.'

Zwangerschapsbevestiging

'Wij vragen niks, wij hebben bordjes op de deur hangen'

'En als je bekend bent en je was daar een maand geleden wat zegt dat over jouw zwangerschap op dat moment?..'

'Ik had een keer toen was de vader erbij en toen moest die weg, een collega van mij, dat meisje dat wilde het wel zeggen maar die kon het niet omdat die vader erbij was.'

Voorlichting over stralingsrisico's

'Al zitten ze drie minuten te wachten in een omkleedhokje, letterlijk ertegen aankijken dan dus nog niet.'

Discussie

Dosisreductie

Deelnemers komen niet tot een consensus over het aanbieden van een loodschort. De IAEA adviseert geen loodschort te geven, maar in de praktijk blijkt dat een loodschort vaak ter geruststelling wordt aangeboden omdat emoties een rol spelen.

Uit de resultaten blijkt de MBB'er kritischer nadenkt over ALARA, terwijl optimalisatie bij elke patiënt van belang is.

Deelnemers wensen een lijst met mogelijke aanpassingen die aansluiten op de afdelingsprotocollen (bijv. bij een CT-scan voor longembolie). Recent onderzoek wijst uit dat afgezien wordt van een CT-scan bij zwangere patiënten met verdekking op longembolie.

Zwangerschap vaststellen

Ondanks dat in het BBS staat dat de verwijzende persoon zwangerschap navraagt, vinden deelnemers het onduidelijk wie verantwoordelijk is voor het navragen.

Ook deelnemers niet tot een consensus wat betreft leeftijdscategorie.

Voorlichting over stralingsrisico's

Deelnemers vinden correcte voorlichting belangrijk, ook om onjuiste informatie van sommige websites tegen te gaan.

Conclusie

Deelnemers willen uniformiteit over het aanbieden van een loodschort. Ook wensen zij een eenduidige beleid over het ALARA-principe. Daarnaast werken zij graag met een lijst met dosisreducerende technieken.

Deelnemers wensen duidelijkheid over wie verantwoordelijk is over het navragen van zwangerschap. Daarbij stellen ze het op prijs om een leeftijdscategorie vast te stellen

Deelnemers willen beschikken over voldoende kennis omtrent de risico's van ioniserende straling.

Aanbevelingen

- Kennis vergroten bij de MBB'ers
- Visie van radiologen en klinisch fysici
- Aanvragers betrekken bij onderzoek

Referenties:

Infrastructuur en Milieu. wetten.nl - Regeling - Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming - BWBR0040179. Wettenbank. [Online] Overheid.nl, 23 oktober 2017. [Citaat van: 15 mei 2019.] https://wetten.overheid.nl/BWBR0040179/2018-07-01#Hoofdstuk8_Paragraaf8.3_Artikel8.11

Wit, Fleur. Resultaten focusgroepen MBB'ers InHolland en Fontys. Haarlem : Hogeschool InHolland Haarlem, 2019

International Commission on Radiological Protection. ICRP rapport 84, Pregnancy and Medical Radiation

Fontys Paramedische Hogeschool

Opleiding MBRT

Ds. Th. Fliednerstraat 2

5631 BN Eindhoven